

Werkgroep Groenberaad

Jaarverslag 2023

Feiten, observaties, beschouwingen en meningen

Mestvergister Cothen in aanbouw, foto eind januari 2024

Sonja Fris

Linda Horst

Frits Kragt

Evert van Leeuwen

Henny Olthof

Frans Vera

Wijk bij Duurstede, 10 februari 2024

Foto's: leden van de VNMW, tenzij anders vermeld.

Inhoud

Systeemherstel.....	4
Organisatie	4
Initiatieven, projecten en dossiers	5
Afkoppelen HWA Agricolafats (gemeente)	5
ARK en LK (Rijkswaterstaat)	5
Bestemmingplannen (gemeente).....	5
Bloemenrijke dijktafsluitingen (waterschap).....	6
Bomen Geerweg (gemeente)	6
Bomen Hordenweg (gemeente).....	6
Bomenverordening en lijst monumentale bomen (gemeente)	7
BOPA lijst en de Omgevingsverordening (provincie)	7
Buurtschouwen (gemeente).....	8
Energietransitie (provincie, gemeente).....	8
Flexwoningen (gemeente).....	9
Geer III (gemeente)	9
Gravenbol (gemeente, provincie)	9
Groote Maat (burgerinitiatief)	9
GROW (Rijkswaterstaat).....	10
Kasteelpark (gemeente)	10
Kavelruil (provincie).....	11
Kolland en Overlangbroek (provincie).....	11
Lidl de Heul (gemeente)	12
Maaibeleid en broeihopen (gemeente)	12
Mestvergister Cothen (BioValue)	12
Natuurontwikkeling Kromme Rijn (provincie).....	13
Omgevingsvergunningen (gemeente, provincie, waterschap)	14
Onderhoud Rijntakken (Rijkswaterstaat)	14
Parkeerbeleid (gemeente).....	14
Prins Hendrikweg (gemeente).....	15
Promenade – Hoogstraat (gemeente).....	15
Renovatie bosplantsoen (gemeente)	15

Sluis Noord 14 (Blok8)	16
Speelruimtebeleid (gemeente)	16
Squashcentrum (Blok8)	16
Stadshaven (gemeente).....	17
Stadsstrand (burgerinitiatief)	17
Sterke Lekdijk ICU (waterschap).....	17
Sterke Lekdijk WAM (waterschap)	17
Stikstof en Gebiedsgerichte aanpak (provincie).....	18
Verkiezingen PS en waterschap (provincie, waterschap).....	19
Waterinlaat Kromme Rijn (waterschap).....	19
Wijkhuis (gemeente)	19
Witlastraat (gemeente)	19
Zandweg (gemeente)	20
Zonnepark Amerongerwetering (Low Carbon)	20
Zonnepark Cothen (Sunvest).....	21
Zonnepark Kapelleweg (BHM Solar).....	21
Zonnepark Wijkerbroek (Sunvest).....	21
Zonnepark Wijkerbroek Oost en West (Low Carbon)	22

Systeemherstel

Opkomen voor het groen, landschap, natuur en milieu. Dat is wat het Groenberaad wil doen bij en met overheden en andere organisaties die hierin een rol spelen. In dit verslag is te lezen met welke projecten en dossiers we ons in 2023 hebben beziggehouden. Een selectie hieruit is opgenomen in het jaarverslag 2023 van de VNMW, aangezien het Groenberaad een werkgroep is van de Vereniging Natuur en Milieu, IVN afdeling Wijk bij Duurstede.

Het werk van het Groenberaad bestaat, naast het zoekwerk, vooral uit overleggen en vergaderen met allerlei organisaties en instanties. Het gaat dan vrijwel altijd over de projecten die hier in het verslag aan de orde komen, zaken die de vereniging belangrijk vindt. Door een aantal grotere dossiers hebben we dit jaar meer overleg met het waterschap en de provincie gevoerd dan in de jaren hiervoor.

Zonder de andere projecten tekort te doen, de belangrijkste dossiers waren ook dit jaar weer het maaibeeld, de mestvergister, de dijkversterking, de Gravenbol en Kolland en Overlangbroek. De verwachting van een jaar geleden, dat we dit jaar veel zouden zien van het aanpakken van de stikstofproblematiek en de transitie in de landbouw, de gebiedsgerichte aanpak, kwam niet uit. Deels te verklaren door de tijdelijke verlamming op het provinciehuis na de verkiezingen in maart, maar ook doordat het voeren van een open en resultaatgerichte dialoog met alle betrokkenen in het gebied moeilijk bleek. Toch is een transitie van de landbouw en daaraan gekoppeld een systeemherstel voor de natuur en biodiversiteit onontkoombaar, zeker in het Langbroekerweteringgebied.

Ook hebben we veel tijd gestoken in bestemmingplannen, omgevingsvergunningen en meldingen voor het activiteitenbesluit. We hebben de indruk dat er vooral tegen het eind van het jaar extra veel is ingediend en aangevraagd om de Omgevingswet maar te ontlopen, die op 1 januari 2024 eindelijk van kracht werd.

In 2023 zijn weer successen geboekt, verderop in dit verslag is daar meer over te lezen. Het grootste succes is het ecologische maaibeheer, maar ook de bomen langs de Hordenweg, de BOPA-lijst, de inpassing bij Sluis Noord en het project Zandweg hebben wat positiefs opgeleverd. Fijn dat we daar wat hebben bereikt, maar ieder duwtje in de goede richting, iedere extra boom of groen, vieren we als een succes.

Organisatie

Het Groenberaad heeft in 2023 12 keer vergaderd op de gebruikelijke eerste woensdag van de maand. Daarnaast werd 3 keer overlegd met de afdeling BOR (Beheer Openbare Ruimte) van de gemeente en eenmaal met de afdeling RO (Ruimtelijke Ordening) inclusief de wethouder. Met anderen, zoals de provincie, het waterschap en Rijkswaterstaat, werd vooral in het kader van bepaalde projecten overlegd.

We schatten het aantal uren dat we hebben besteed aan lezen, luisteren, overleggen, discussiëren, evalueren en het schrijven van rapporten en zienswijzen op 1.750, gelijk aan de inzet in 2022.

Het Groenberaad bestond in 2023 uit Sonja Fris, Linda Horst, Frits Kragt, Evert van Leeuwen, Henny Olthof en Frans Vera; geen van de leden werkt nog beroepsmatig of is politiek actief.

Initiatieven, projecten en dossiers

Hieronder een opsomming van de 46 projecten en dossiers waarop het Groenberaad actief is geweest. De tijdsinspanning varieert enorm, van een enkel gesprek tot tientallen uren werk voor de grote zaken. Projecten uit voorgaande jaren die hier niet meer worden genoemd, hebben in 2023 geen of nauwelijks betrokkenheid van de werkgroep gehad.

Afkoppelen HWA Agricolaflats (gemeente)

Begin maart werden we door de gemeente uitgenodigd om mee te denken over hoe het afkoppelen van het hemelwater van het riool van de flats aan de Agricolastraat opgelost zou kunnen worden, waarbij ook meteen de waterkwaliteit een positieve impuls zou kunnen krijgen. Het waterschap is groot voorstander van dit soort maatregelen. Een rapport van onderzoeksbureau Tauw uit oktober 2021 toonde aan dat de waterkwaliteit in 16 stadswateren sinds 2015 niet erg was verbeterd.

Het plan bestond uit het fors vergroten van de poel op de kruising Hoge Hoffweg – Middelweg Oost, het verdiepen van de watergangen bij de Heemtuin en vervolgens het op elkaar aansluiten van die watergangen zodat een aaneengesloten gebied zou ontstaan van de gemeentewerf tot aan de Singel. Bij onderzoek was gebleken dat een behoorlijk aantal duikers was ingestort of verstopt geraakt. Bij deze ingrepen zullen wel twee grote bomen sneuvelen, die in het gebied zelf zullen worden gecompenseerd.

ARK en LK (Rijkswaterstaat)

Het project van Rijkswaterstaat voor de bomenvisie langs het Amsterdam-Rijnkanaal en Lekkanaal werd in 2023 afgerond. Op 10 mei was er een afsluitende bijeenkomst, dit keer met alle betrokkenen uit de 3 deelgebieden. Hier werden de inpassingsvisie, het landschapsplan en het faseringsplan gepresenteerd. Voor ieder gedeelte waren keuzes gemaakt: vernieuwen, transformeren of beheren, met daarbij een keuze aan boomsoorten en onderbegroeiing.

Wij vroegen nogmaals om meer aandacht voor de plekken waar de kanalen de rivieren raken, in Wijk bij Duurstede – Maurik en in Tiel. Daar was niets over opgenomen. Toen we vroegen hoe dat zit, hoorden we argumenten als primaire waterkeringen, geen onderdeel van het kanaal en landschappelijk gezien een ander soort element; wij vermoedden dat vooral ook het eigenaarschap (Rijkswaterstaat versus het waterschap) daarmee te maken had. Het zou nog een keer worden bekeken. De volgende stap is het presenteren van de visie voor de directie van RWS, waarna het plan bij goedkeuring operationeel kan worden. De eerste gedeeltes worden dan binnen 2 jaar opgepakt.

Bestemmingplannen (gemeente)

In het laatste jaar voor de invoering van de Omgevingsvisie zagen we 11 bestemmingplannen voorbij komen, vooral in de laatste twee weken van het jaar was het raak. Zo waren er bestemmingplannen voor Rijndijk 7, Langbroekerdijk A 92, Ossenwaard 13, de verplaatsing van Van Vliet Duurzaamhout, Lekdijk West 47 en standplaatsen voor mobiele detailhandel. Ook waren er bestemmingplannen voor de aanleg van natuur, het bouwen van appartementen op Sluis Noord 14 plus nog een algemeen Veegplan 2023.

Wij waren geen voorstander van verdere vergroting of intensivering van de veehouderij in het Langbroekerweteringgebied, evenmin van verrommeling en verstening van het buitengebied. Uiteindelijk hebben we besloten op 3 plannen een zienswijze in te dienen, deze werden in de eerste weken van januari bij de gemeente ingediend. Dit waren de Rijndijk 7 (vergroting en verstening), Van Vliet (vergroting en verstening) en het paraplubestemmingplan standplaatsen (standplaatsen bij de Prinses Irenesluis en op de Gravenbol). We zijn benieuwd naar de reactie van de gemeente.

Bloemenrijke dijktafuds (waterschap)

Als 'bijproduct' van onze bemoeienis met het gemeentelijk maaibeeld kwamen we in contact met de medewerkers van het waterschap die nadachten over het beheer van de dijktafuds langs de primaire waterkeringen (rivier en ARK). Het was al langer bekend dat gevarieerde en bloemenrijke vegetatie goed is voor een sterke grasmat, die daardoor bij hoog water erosie en afkalven kan tegengaan. Wij kenden wel een aantal plekken met waardevolle vegetatie, die we graag ecologisch beheerd zouden willen zien.

Dat laatste bleek een lastige opgave voor het waterschap. Door het ecologische beheer zou de vegetatie wel eens hoger kunnen staan, waardoor een dijkschouw misschien niet goed uitgevoerd zou kunnen worden. We werden het uiteindelijk eens over pilot in 2024 op het zuidelijke buitentalud van de Lekdijk langs de Bosscherwaarden en hopen dat dit op termijn navolging kan krijgen op alle dijktafuds.

Bomen Geerweg (gemeente)

De essen langs de Geerweg waren in een slechte staat, dat bleek uit de inspectie die iedere drie jaar voor alle gemeentelijke bomen wordt gedaan. We kregen in februari een overzicht. De gemeente wilde alle 35 bomen aan de noordoostelijke kant van de weg vervangen, ook zouden een paar bomen aan de andere kant van de weg geroid moeten worden. Daarnaast was er een probleem met het asfalt op het voetpad.

Wij gingen kijken en constateerden dat de wortelopdruk op bepaalde plekken inderdaad groot was, maar op andere locaties veel minder. Ook zagen niet alle bomen er slecht uit. In juli kwam een aangepast plan, waarbij nog maar 16 bomen geroid zouden moeten worden. Het voetpad zou worden verlegd en een paar stobben ingeboet. In het najaar zijn de werkzaamheden uitgevoerd, er zijn bomen van een behoorlijke maat bijgeplant. Al met al een prima project.

Bomen Hordenweg (gemeente)

Eind oktober ontvingen we een mail dat de gemeente een groenstrook aan de Hordenweg, tegenover het winkelcentrum, wilde rooveren. Tussen de lage struiken kwam telkens kweekgras op, waardoor het onderhouden van de strook lastig werd voor de buitendienst. Het voorstel van de gemeente was om alle beplanting inclusief de 5 lindes te verwijderen, de grond een stukje af te graven en daarna

opnieuw aan te planten. Hier zouden dan maximaal 2 bomen terug kunnen komen in verband met kabels en leidingen.

Wij vonden dit een slecht idee, bovendien te duur. Ons voorstel was om de struiken te verwijderen, in te zaaien met een bloemenrijk mengsel en de gezonde lindes gewoon te laten staan. Dat bleek een voorstel waar de gemeente wel wat mee kon.

Bomenverordening en lijst monumentale bomen (gemeente)

In 2015 werd de huidige bomenverordening opgesteld. Niet langer zouden alle bomen vergunningplichtig zijn, maar slechts de bomen die in een gebied op een Groene Kaart stonden. De reden was het verminderen van de administratieve druk en de belofte was dat de bomen die beschermd zouden blijven extra goed beschermd zouden worden. Op de kaart staan bijvoorbeeld de historische binnenstad van de kern Wijk bij Duurstede met het kasteelpark, alle erfbeplanting in het buitengebied en de grotere groene structuren en parken in de kernen. Daarnaast ook de gemeentelijke en landelijke monumentale bomen. In de jaren na 2015 werd de bomenverordening opgenomen in de APV (Algemene Plaatselijke Verordening) in de artikelen 4.10 tot en met 4.11d.

Na bijna 10 jaar bleek de kaart verouderd en het rare was dat de kaart zelf helemaal niet meer op de website van de gemeente te vinden was. Daarbij waren er intussen nieuwe inzichten over wanneer een boom nu monumentaal en dus extra beschermd zou moeten worden. Wij kregen de uitnodiging om hierover mee te denken en we deden wat bureauonderzoek. Zo haalden we recente voorbeelden op van andere gemeenten en keken we bij de Bomenstichting en bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Het eerste gesprek hierover zal naar verwachting begin 2024 plaats gaan vinden.

BOPA lijst en de Omgevingsverordening (provincie)

De Omgevingswet werd eindelijk ingevoerd op 1 januari 2024. In die wet komen veel wetten en algemene maatregelen van bestuur bij elkaar met als doel om alles rond de ontwikkeling en beheer van de leefomgeving te vereenvoudigen. De invoering had vele jaren vertraging opgelopen omdat de IT-systemen, die alles aan elkaar moesten knopen, niet goed werkten. Dat is overigens nog steeds zo.

Een belangrijk element is de zogenaamde BOPA-lijst. Daarop staan alle ontwikkelingen waar de gemeenteraad iets over te zeggen wil hebben, over ontwikkelingen die niet op die lijst staan mag B&W zelf beslissen. Wij vonden het voorstel van de gemeente niet goed genoeg en spraken daarom in bij de voorbespreking in november. Daarbij deden we een groot aantal suggesties die op de lijst gezet zouden moeten worden. Een aantal fracties bleek het met ons eens te zijn en bij de vaststelling in de gemeenteraad werd een amendement ingediend. De wethouder zegde daarop toe dat alle in het amendement genoemde ontwikkelingen aan de gemeenteraad zullen worden voorgelegd. Daarop werd het amendement ingetrokken, maar ons doel was bereikt.

Een ander element was de Uitwerking wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN. Dit document van maar liefst 333 pagina's beloofde van alle NNN gebieden in de provincie de karakteristieken, huidige bescherming en kansen en knelpunten weer te geven. We waren niet onder de indruk. We vonden een groot aantal feitelijke onjuistheden (zoals waar begint de Lek!) en leverden 5 pagina's opbouwende kritiek, vooral over de uiterwaarden en het Kromme Rijngebied. Helaas bleek de termijn van het kunnen indienen net 4 dagen verlopen, dus we werden vriendelijk afgeserveerd, alsof we niet gezamenlijk voor dezelfde goede zaak strijden. Gelukkig wordt de omgevingsverordening, waar dit document deel van uitmaakt, ieder jaar herzien, dus in 2024 komt er weer een kans. Wij zijn er al klaar voor.

Buurtschouwen (gemeente)

De buurtschouwen, waar de gemeente op initiatief van de VNMW in 2022 mee was begonnen, kregen een vervolg. In het voorjaar werd gelopen in Parkwijk en in het najaar in de Geer. Beide keren weer een goede opkomst en ook veel online meldingen waar vaak meteen al iets mee gedaan kon worden. Er begint zich wel een patroon af te tekenen, veel dezelfde klachten over snel rijden, parkeren, hondenpoep, overhangende beplanting en slecht straatwerk. Het blijft verrassend om telkens weer te zien dat het aangaan van het gesprek al veel zaken duidelijk maakt en onderling begrip kweekt. In 2024 gaan we in het voorjaar verder met de Noorderwaard Noord op woensdag 3 april.

Energietransitie (provincie, gemeente)

Ook in 2023 hield de energietransitie ons bezig. Minister Hugo de Jonge kwam met een richtlijn over zonnevelden op land en minister Rob Jetten met een notitie over het inzetten van biogas. De provincie voerde een MER uit naar de wenselijkheid en de gevolgen van wind op land. Ze maakte zich zorgen over het totale vermogen van alle aangemelde voorstellen uit haar gemeenten, maar nog meer over de verhouding tussen zon en wind. Om allerlei redenen is het beter om dat in een goede mix te hebben, maar de hoeveelheid windturbines bleef behoorlijk achter. Begin januari 2024 maakte de provincie de kansrijke gebieden voor wind op land in onze provincie bekend, het Amsterdam-Rijnkanaal in onze gemeente werd daarbij ook aangewezen.

Die gemeente dacht intussen na over hoe zij in 2030 energieneutraal zou kunnen worden en in 2050 klimaatneutraal (akkoord van Parijs). Het aanleggen van 60 ha zonnevelden is voor de 2030 doelstelling niet voldoende. De inwoners van de gemeente zouden worden betrokken bij het besluitvormingsproces. Op uitnodiging van de gemeente draaiden we daarom eind augustus mee in een overleg over het bereiken van mensen en het krijgen van een representatieve afspiegeling van de bevolking. De bewonersenquête gaat in februari 2024 lopen.

Tegen het eind van het jaar stelde de gemeente de laadvisie vast, ofwel waar moeten hoeveel laadpalen voor elektrische auto's komen en hoeveel mag die stroom dan kosten. Met dit traject hebben we ons niet bemoeid, dat staat net iets te ver van groen en natuur af.

Flexwoningen (gemeente)

Begin 2023 waren er twee locaties in beeld voor flexwoningen. Gedurende het jaar viel de Groenewoudseweg af na bezwaren van omwonenden. Na enig zoeken vond de gemeente daarvoor een andere locatie, de gemeentewerf, waar de woningen aan de zuidkant zouden kunnen worden gerealiseerd. In maart hadden we overleg over de locatie bij Het Kleine Ros en we deden voorstellen over fruitbomen en speeltoestellen. Het werden uiteindelijk geen 50 maar 52 woningen omdat ze in blokken van 4 gebouwd worden. De hoop was om nog dit jaar te starten.

Dat lukte, in de nazomer werd de oude manege gesloopt en het gebied bouwrijp gemaakt. Begin november werden de eerste woningen geplaatst, de rest zal begin 2024 volgen. De woningen worden unaniem mooi en aantrekkelijk gevonden, ze zien er prima uit. Zodra de laatste woningen via een nachtelijk transport zijn aangekomen en geplaatst zal de openbare ruimte ingericht moeten worden. Er komen wat speelweides en er worden 15 bomen op het terrein aangeplant.

Geer III (gemeente)

Begin 2023 maakten we kennis met de beoogde projectontwikkelaar van de Geer III, BPD. Deze wilde bij ons vooral informatie ophalen over wensen, kansen en aandachtspunten voor de bouw van 530, later mogelijk 900 woningen in deze uitbreidingswijk. Voor de VNMW was het Groenstructuurplan belangrijk, aandacht voor groen en water, de biodiversiteit en tegengaan van verspilling van de buitenruimte voor parkeren.

In september volgde een sessie voor de gemeenteraad. Als belangrijke voorwaarde werd daarbij het verleggen van de Romeinenbaan gezien. De gemeente gaf aan te gaan werken aan een bestemmingplan voor het hele plangebied, waarbij verschillende woningtypen over het hele plangebied verspreid zouden worden.

Gravenbol (gemeente, provincie)

De Gravenbol was ook in 2023 weer een intensief dossier. We hebben veel overlegd, twee keer in april en september gezamenlijk met de beheerder en de gemeente, maar van vooruitgang op de voor de VNMW belangrijke punten zoals vergunningen, afsluiting en bebording was geen sprake. Afsproken acties bleken niet gedaan, beloftes niet nagekomen.

We stuurden een bericht naar de provincie en op 21 juli hadden we samen met de gemeente overleg op het provinciehuis. Al snel werd duidelijk dat er geen vergunningen waren afgegeven, adviezen niet opgevolgd en verzoeken om informatie niet beantwoord. De provincie (RUD) kon daarom niet anders dan een handhavingstraject opstarten.

We hadden daarna contact met een jurist van de RUD en stelden op verzoek een tijdlijn op van faciliteiten en activiteiten op het terrein. Dit overzicht zou later als toetsingskader worden gebruikt. Op 12 oktober stuurde de provincie een brief naar de gemeente dat de overtredingen uiterlijk per 1 mei 2024 gestopt moeten zijn. Los hiervan, als gevolg van bezuinigingen, besloot de gemeente dat de concessie met de beheerder per 31 december 2025 zal worden beëindigd. Wat er daarna met de Gravenbol gaat gebeuren is nog onduidelijk, we gaan er van uit dat het beheer door het Utrechts Landschap op de niet-recreatiedelen gewoon doorgaat.

Groote Maat (burgerinitiatief)

In de eerste helft van 2023 deden we nog wat pogingen om onze visie voor deze oude boerderij weer wat leven in te blazen. We overlegden met wat belanghebbenden, maar concrete acties kwamen niet van de grond. Vooral de provincie was (weer) zeer terughoudend en leek haar eigen agenda te volgen in het kader van de gebiedsgerichte aanpak en kavelruil. Ons initiatief zou, ook als we dit compleet

zouden optuigen met investeerders en een uitvoeringsplan, niet worden meegenomen in de provinciale plannen. Dat is heel jammer, nu moeten we maar afwachten wat er met dit gebied gaat gebeuren.

GROW (Rijkswaterstaat)

Voor het verbeteren van de waterkwaliteit langs de Bosscherwaarden en Moerbergse Waard werden de schertsontwerpen opgesteld en akkoord bevonden. In juni werd een inloopavond gehouden waarin die schetsen werden toegelicht en het vervolgproces uitgelegd. Wij hadden diverse suggesties gedaan, waaronder de ontstening van de oevers, het aantakken van de geul en bosontwikkeling op de Bosscherwaarden. De fase van het voorlopig ontwerp is nu aangebroken, deze zal naar verwachting 1½ jaar duren.

Op 14 januari 2024 ontvingen we een bericht dat er de komende tijd allerlei onderzoeken zullen worden uitgevoerd die nodig zijn om het voorlopig ontwerp af te maken. We blijven de vinger aan deze pols houden.

Kasteelpark (gemeente)

Op 20 december 2022 verscheen de historisch-ruimtelijke analyse en op 3 februari 2023 de beheervisie voor het kasteelpark, dure rapporten van een duur bureau. De conclusies waren dat een visie op de toekomst van het park ontbreekt, forse aanpassingen nodig zijn om het park in oude luister te herstellen en dat er achterstallig onderhoud is. Het grote probleem, er is (nog) geen geld voor. Wel konden de meest dringende werkzaamheden worden uitgevoerd uit het onderhoudsbudget. Daarnaast kreeg de gemeente een bericht van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed dat het park niet langer voldeed aan de instandhoudingsplicht en dat daardoor de onderhoudssubsidie in gevaar zou kunnen komen.

Wij gingen voor een aanpak tussen de maximale en minimale variant in. Van die uitwerking is het niet gekomen, we werden ingehaald door een plotselinge snoei en kap. De gemeente ging op basis van een onderzoek in maart rooien en snoeien in het park, terwijl het broedseizoen net was begonnen. Het ging om ingrepen in bijna de helft van de bomen (kronen) en tussen de reigerkolonie. Hier waren wij, en ook omwonenden van het park, niet blij mee. We kregen zelfs foto's toegestuurd van een reiger die

dood onder het nest op de grond lag. Dit werd gelukkig goed opgepakt en een nieuw inderhaast uitgevoerd onderzoek toonde aan dat er 8 bomen niet konden worden gesnoeid en 2 bomen niet geroid. Deze werkzaamheden werden naderhand, na afloop van het broedseizoen, alsnog uitgevoerd in augustus en september. Blijft dat we met een kasteelpark zitten dat niet is wat je van een Zocherpark kan en mag verwachten.

Kavelruil (provincie)

In maart maakte de provincie een begin met de kavelruil. Het doel was om hiermee ruimte te maken voor projecten in het gebied (onder andere Sterke Lekdijk) en het gebiedsproces te ondersteunen. Dit zou meer ruimte voor de natuur op moeten leveren en toekomstperspectief moeten bieden aan agrarische bedrijven. Wij meldden ons initiatief voor de Grote Maat aan, maar werden niet meegenomen in het proces. We konden het daarna alleen vanaf de zijlijn volgen.

De provincie bracht kavels in op de Grote Maat, langs de Landscheidingsweg, op Langbroekerdijk B 29 en nog wat losse percelen, in totaal 110 ha. Allemaal prima locaties voor natuur of extensief agrarisch natuurbeheer. Zo zou het perceel aan de Langbroekerdijk een goede rol kunnen spelen in het verbeteren van de condities op Kolland en Overlangbroek.

De provincie ontving 44 reacties. In december lazen we in een persbericht dat 14 ha grond aan de Landscheidingsweg was verkocht aan (geruild met) een agrariër aan de Gooyerdijk; deze zal van 4,5 ha natuur moeten maken en vervolgens beheren. We weten niet met welk perceel is geruild, ook was het onduidelijk of er gegadigden en/of plannen waren voor de Grote Maat en Langbroekerdijk.

Kolland en Overlangbroek (provincie)

Ons verzoek, ingediend samen met anderen, om passende maatregelen te nemen voor het Natura 2000-gebied Kolland en Overlangbroek liep in 2023 door. We bleven van mening verschillen met de provincie over de urgentie en de te nemen maatregelen en vroegen in januari de rechter een uitspraak te doen. Uiteindelijk wees de provincie ons verzoek in mei af, maar gaf de rechter ons vervolgens gelijk in zijn uitspraak van 30 mei. De provincie moest aan ons de griffiekosten en een forse boete betalen.

Inhoudelijk waren we daarmee nog geen stap verder. De rechter besloot de zaak inhoudelijk in 3 aparte zaken te splitsen: 1) controleren projecten en uitrijden mest, 2) bekijken en eventueel beperken natuurvergunningen en 3) waterpeil en beheer van het gebied. Op 4 september diende de eerste zaak over peil en beheer, op 10 oktober hadden we een informeel overleg op het provinciehuis met een groot aantal betrokkenen.

De uitspraak van de rechter werd eerst uitgesteld, daarna werd de zaak doorgegeven aan een meervoudige kamer die in januari 2024 uitspraak zou gaan doen. Op 15 december volgde nog een informatiebijeenkomst op Sandenburg over de Natuurdoelanalyse en het advies van de Ecologische Autoriteit: al onze zorgen werden bevestigd en zelfs hier en daar nog zwaarder aangezet.

Dit leidde in januari 2024 helaas niet tot het gegronde verklaren van ons beroep. De rechter hanteerde een ander referentiekader voor de instandhoudingsdoelen, namelijk het laatste aanwijzingsbesluit, terwijl wij verwezen naar het formulier waarmee Nederland dit gebied destijds had aangemeld. Aangaande het peil oordeelde de rechter dat Gedeputeerde Staten het waterschap geen opdracht tot peilverhoging kan geven, maar de minister van Verkeer en Waterstaat kan dit echter wel. Tenslotte constateerde de rechter dat er geen geschil was over de noodzaak om invasieve bramen te bestrijden, zodat een uitspraak van hem op dit punt niet nodig was. We zullen begin 2024 bespreken of en hoe we gaan reageren.

Lidl de Heul (gemeente)

In februari stuurde de gemeente een informatiebrief naar omwonenden over de status van het project. Er liepen nog beroepsprocedures tegen het bestemmingplan, ook liep de onteigening op de Hoogstraat nog. Voor de Hoogstraat zou worden ingezet op de realisatie van 10 twee-onder-een-kap-woningen en aan het plan op de Heul zou extra groen worden toegevoegd.

Dat extra groen bestaat uit een paar bomen en een haag, de gemeente meent dat we hiermee echt wel op de max zitten wat er nog in dit plan bij kan, ook vervallen er een aantal parkeerplaatsen. Grappig is dat we hoorden dat er een oproep aan omwonenden was gedaan dat die op kosten van de Lidl bomen mogen planten in de eigen tuin. In september verleende de gemeente de omgevingsvergunning voor de nieuwe Lidl, wij hebben besloten niet meer te reageren.

Maaibeleid en broeihopen (gemeente)

We zijn heel tevreden hoe in 2023 de omslag is gemaakt naar ecologisch maaibeheer. Kenden we in voorgaande jaren nog vaak incidenten, dit jaar zijn die uitgebleven. De reden hiervoor was dat we voor beide maairondes in het voor- en najaar uitgebreid hadden voorbesproken, mogelijke bronnen van fouten hadden geïdentificeerd en geëlimineerd, met de uitvoerder hadden voorgelopen en na afloop geëvalueerd. Met als resultaat dat de gemeente, uitvoerder en de VNMW tevreden waren.

Onderdeel van dit bestek was ook het aanleggen van twee broeihopen voor ringslangen en het vergroten van twee poelen. De broeihopen werden aangelegd in Langbroek en bij de Prins Hendrikweg. Dit was voor iedereen een beetje pionieren, de kennis moest komen van websites. In september gingen we op excursie naar Houten, waar een plaatselijke groep maar liefst 8 broeihopen onderhoudt. We hebben daar veel van opgestoken, het bleek dat wij het niet zo slecht hadden gedaan. De plannen voor het vergroten van twee poelen zijn eind 2023 gemaakt, uitvoering gebeurt in 2024.

Mestvergister Cothen (BioValue)

In januari vond de zitting over het intrekken van de omgevingsvergunning plaats, in februari volgde de uitspraak. Helaas besloot de rechter dat de provincie de omgevingsvergunning, in tegenstelling tot de natuurvergunning, niet hoefde in te trekken. Wij gingen in maart in beroep bij de Raad van State. Juridisch gebeurde er verder niets, zodat we eind 2023 nog steeds in afwachting waren van de zitting

en uitspraak van de twee hoger beroepen. De RvS heeft aangegeven dat de behandeling waarschijnlijk in de eerste helft van 2024 zal gebeuren.

In januari gingen we op bezoek bij de nieuwe bouwer en exploitant van de installatie, BioValue uit Sint Nicolaasga. We werden vriendelijk ontvangen en bezochten ook twee installaties. In februari kwamen de heren op de koffie aan onze keukentafel, goed gesprek maar we verschilden van mening over nut en noodzaak van deze installatie. In maart gingen we op bezoek bij omwonenden van een mestvergister van BioValue in Nistelrode. Deze installatie werd in juni 2023 helemaal stilgelegd door BioValue omdat deze door aanhoudende juridische geschillen maar op zeer beperkte capaciteit mocht draaien.

In de gemeenteraad volgde op 21 februari een discussie over het indienen van een verzoek bij de provincie om de omgevingsvergunning in te trekken. Dat kan onder artikel 2.29 lid 1 van de WABO. De gemoederen liepen op, er waren maar liefst 4 insprekers. Er werden twee moties behandeld: een motie om een juridisch onderzoek te doen naar de eventuele gevolgen van een intrekkingverzoek werd aangenomen, een motie om zorgen van omwonenden serieus te nemen werd ingetrokken.

Op 18 april was er weer een gemeenteraadsvergadering, het gevraagde onderzoek was afgerond. Voorafgaand stuurden wij een reactie naar de fractievoorzitters om hun te wijzen op onjuistheden in beweringen van een aantal insprekers op 21 februari. De ingetrokken motie van 21 februari over zorgen van omwonenden werd opnieuw ingediend en nu aangenomen. Deze motie vraagt om maatwerk voorschriften vanuit GS en om het monitoren en controleren van de bedrijfsvoering. Uit het juridisch onderzoek bleek dat de gemeente bij een intrekkingverzoek aansprakelijk gesteld zou kunnen worden. Bijzonder, want een onderzoek van hetzelfde bureau van een jaar eerder gaf een tegengestelde uitslag. Partijen in de gemeenteraad durfden toen echter geen verzoek om intrekking meer richting GS te sturen.

In augustus verscheen een nieuwsbrief van BioValue dat de bouw van de installatie zou beginnen. Deze keer bleek een aankondiging ook waar te zijn, voor het eerst. In oktober zagen we daarna nog een melding voor de aanleg van een meet- en regelstation voor gas voorbij komen. Blijkbaar wordt het geproduceerde groene gas op een station langs de N227 ter hoogte van zorgboerderij Bartiméus in het gasnet ingevoerd. Gedurende de rest van het jaar werd gebouwd aan de drie vergistingstanks. Aan het eind van het jaar was dit nog niet afgerond, de twee meest westelijke tanks waren al wel op hoogte. De bouw van de tweede hal met alle installaties was toen nog niet gestart.

Natuurontwikkeling Kromme Rijn (provincie)

Er lagen mogelijkheden voor natuurontwikkeling langs de Kromme Rijn. In onze gemeente gaat het dan om de Landscheidingsweg, percelen tussen het Vikinghofterrein en de Jonge Graaf, en even daar voorbij richting de Grote Maat. We brachten dit meerdere malen onder de aandacht van de provincie.

Er kwam langzaam wat beweging. De plannen voor de Landscheidingsweg werden hierboven al even aangestipt bij de kavelruil, er komt 4,5 ha natuur langs de oever met wat bos en kruiden en faunarijk grasland. Het is jammer dat de andere hectares langs Landscheidingsweg en Melkwegse Wetering geen natuur worden zoals in provinciale voornemens en ontwerpplannen uit 2022 stond. Nu in 2023 wordt het toch grotendeels agrarisch door de verkoop aan een boer die ook het natuurdeel moet gaan beheren. Wij hebben aangedrongen op een fysieke scheiding tussen het agrarische deel en het natuurdeel langs de Kromme Rijn om geplande natuur daadwerkelijk mogelijk te maken. We zijn benieuw of we op dit perceel in de toekomst ook nog reeën blijven zien.

Vorbij het Vikinghofterrein zijn nog geen plannen, maar hebben wij een beplantingsplan bij de gemeente ingediend. Vorbij de Jonge Graaf komt een nieuw stuk natuur, met een poel, moerasbos en rietmoeras. Dit is ook minder dan de oorspronkelijke plannen, zo is een brede natuuroever vervallen

waardoor er minder natuurdoelen zijn. Begin januari werd vanuit het rijk nieuw budget voor natuurontwikkeling aangekondigd, in een advies van Wageningen University bleek het project Groenblauwe verbinding Kromme Rijn goed te scoren. We zijn benieuwd wanneer de schop de grond in gaat.

Omgevingsvergunningen (gemeente, provincie, waterschap)

De aanvragen omgevingsvergunningen en meldingen voor het activiteitenbesluit werden zo goed als mogelijk gevolgd. In totaal bekeken we 75 van die aankondigingen, dat wil zeggen, we vroegen de stukken op. Uiteindelijk hebben we 3 keer een zienswijze ingediend en wel bij het project Sterke Lekdijk, het Zonnepark Amerongerwetering en de Ontwerp Omgevingsverordening van de provincie. Veel haalde dat overigens niet uit, over het algemeen ben je al te laat in het proces zodra vergunningen zijn gepubliceerd.

Onderhoud Rijntakken (Rijkswaterstaat)

Bij het opstellen en uitvoeren van het Programma Stroomlijn in 2016-2017 werd de vegetatielegger vastgesteld. Dat is een kaart waarop precies staat aangegeven welke beplanting aanwezig mag zijn in de uiterwaard. Op de paar jaar controleert een aannemer van Rijkswaterstaat of alles nog in orde is en als er teveel is gegroeid, wordt dat vervolgens weggehaald.

Het bleek dat de gegevens op de legger niet klopten op de Gravenbol, een heel bos stond er bijvoorbeeld niet op. We hadden uitvoerig overleg en de fout werd erkend. Het veranderen van de legger is echter een lastige opgave, daar gaat een hele procedure met inspraak aan vooraf. In goed overleg met Rijkswaterstaat, de aannemer en de gemeente gingen we een oplossing zoeken.

Parkeerbeleid (gemeente)

De gemeente had een verkeers-en vervoersplan opgesteld, naar onze mening kan dat niet los worden gezien van een parkeernota. In 2022 hadden we samen met een aantal andere organisaties al een visie opgesteld en ook gepresenteerd aan de gemeente. Wat ons betreft kon de parkeernorm, die kaderstellend is voor ieder bouwproject, niet buiten de discussie blijven. We scherpten de visie nog wat aan totdat we in juli tevreden waren met het resultaat. Intussen laat de parkeervisie van de

gemeente alsmaar op zich wachten. Hoewel er wel een participatieproces is geweest hebben we de visie van de gemeente nog niet gezien.

Prins Hendrikweg (gemeente)

Ook in 2023 bleven we ons met dit terrein bezighouden. We bleven aandringen op het vervangen van de verdroogde struikjes en bomen, die ondanks ons aandringen en toezeggingen geen water hadden gekregen. De bomen werden ingeboet, maar wij wilden hier een nieuw bosplantsoen. De floragroep hield er tegen het eind van het jaar een inventarisatie. Van omwonenden kregen we foto's doorgestuurd van bomen met knaagsporen van bevers. Ook het maaien liep hier niet goed. Er werd te vaak en te breed gemaaid, zelfs aan de kant van de Kromme Rijn waar regelmatig maaien helemaal niet aan de orde is.

Er is nu wel een plan gemaakt om de poel te vergroten; dit zal in 2024 worden uitgevoerd. Wij menen echter dat dit gebied een veel betere bescherming nodig heeft, op dit moment is het meer een hondenuitlaatterrein. Er zijn meer bomen, meer beplanting zoals sleedoorn en minder (brede) paden nodig op de natuur een plek te geven. Blijkbaar is het onvoldoende bekend dat dit gewoon een NNN-gebied is, NatuurNetwerk Nederland, als onderdeel van de Kromme Rijnzone.

Promenade – Hoogstraat (gemeente)

De meest noordelijke kant van de Promenade is een van de laagste straten in Wijk bij Duurstede. Dit gaat in de toekomst problemen opleveren bij zware regenbuien. Ook bleek de bestrating in dit gedeelte en aan het begin van de Hoogstraat dermate slecht dat deze vervangen zou moeten worden. De gemeente maakte een herinrichtingsplan en liet wat onderzoeken uitvoeren, onder andere naar de ecologie en de kwaliteit van de 27 bomen in het gebied.

Helaas bleken de meeste bomen niet te redden, vooral omdat ze erg oppervlakkig hadden geworteld, deels in en om de rioleringen. Na de eerste 30 centimeter was de grond zo verdicht dat de wortels daar nauwelijks doorheen hadden kunnen komen. Verwijdering van de bestrating zou dus al tot omvallen van de bomen kunnen leiden. Bijzonder jammer was dat er ook 3 monumentale acacia's bij waren, op de kruising met de Aardbeiengaard. We blijven met de gemeente in gesprek over dit plan, waarmee zal worden begonnen zodra de werkzaamheden aan de Zandweg zover zijn gevorderd dat het omgeleide verkeer geen hinder meer ondervindt.

Renovatie bosplantsoen (gemeente)

In het begin van het jaar maakte de gemeente een start met het renoveren van de bosplantsoenen, er werd begonnen aan de Hordenzoom langs de Romeinenbaan. We ontvingen alarmerende berichten uit de buurt en gingen op onderzoek uit. Naar onze mening werd er wel erg veel gesnoeid, bovendien bleven soms de minder-waardevolle struiken staan. We gingen in overleg.

Het bleek dat al enige jaren geen onderhoud was uitgevoerd, waardoor er nu een inhaalslag nodig was. We doken wat literatuur op, waaronder het beroemde werk 'Openbaar groen op ecologische grondslag', het proefschrift van Arie Koster voor de Wageningen Universiteit uit 2001. Kort voordat we de plannen in detail wilden bespreken werd bekend dat het college maar liefst € 400.000 op dit onderhoud wilde gaan besparen. Dat vonden wij geen goed idee, uiteindelijk zou dat allemaal nog veel duurder uitpakken. Bij de begrotingsbesprekingen werd een amendement, waarin de bezuiniging voor 2024 met € 50.000 en voor 2025 met € 100.000 werd verzacht, met een grote meerderheid aangenomen.

Sluis Noord 14 (Blok8)

De plannen voor het appartementencomplex bij de Prinses Irenesluis werden concreet. In juni 2023 hadden we weer overleg en toen bleek dat het verlies aan groen nog groter zou worden omdat de toegangsweg tot het gebouw niet via Sluis Noord maar direct op de Lekdijk Oost zou worden aangelegd. Dit vooral vanwege de veiligheid langs het kanaal, waarop schepen varen met gevaarlijke stoffen aan boord. Om die reden is een vluchtroute aan de achterkant vereist. Hierdoor ging er wel nog meer groen verloren.

De suggestie werd toen gedaan om te proberen het naastgelegen parkeerterrein van Rijkswaterstaat (met kunstwerk) deels om te vormen tot bos. Dat bleek voor alle partijen gelukkig een haalbare kaart en in december 2023 hoorden we dat een en ander zal worden vastgelegd in een overeenkomst met Rijkswaterstaat. Hiermee hebben we de ecologische schade toch weer een beetje kunnen beperken. De omgevingsvergunning voor de bouw werd in december 2023 ter inzage gelegd.

Speelruimtebeleid (gemeente)

In de gemeente zijn een groot aantal speelterreinen en speeltuinen, vele met de bekende schommels en wipkippen, een paar anderen met wat uitdagender speeltoestellen. De gemeente wilde een nieuw speelruimtebeleid ontwikkelen en in juli schoven we aan bij een breed overleg onder leiding van een extern bureau.

Het bleek dat de gemeente bovengemiddeld veel buitenspeelruimte heeft, maar dat die niet altijd even handig zijn verdeeld en dat ze over het algemeen vrij traditioneel zijn. Gezamenlijk werd vastgesteld dat het nieuwe aanbod diverser en uitdagender zou kunnen en dat natuurspeeltuinen daarin meegenomen zouden moeten worden. De gemeente gaat het plan verder uitwerken.

Squashcentrum (Blok8)

Ook de plannen voor het zorgcentrum voor dementerenden op de plek van het oude squashcentrum werden concreter. In november werd een inloopavond gehouden waar de plannen werden toegelicht. Wij hadden een apart overleg met de ontwikkelaar en de gemeente. Het nieuwe gebouw zal binnen de contour van het oude gebouw blijven, een bestemmingplanwijziging is niet nodig. Het gebouw zelf wordt traditioneel maar duurzaam gebouwd en er komen 51 kamers en 2 gemeenschappelijke ruimtes. Buiten komt een afgescheiden ruimte voor bewoners en bezoekers. Wij vonden de plannen mooi, en

gaven als suggestie mee om het groen meteen mee te nemen bij de uitwerking. Als alles naar plan verloopt kan midden 2024 worden begonnen met de sloop en de nieuwbouw.

Stadshaven (gemeente)

Het bestemmingplan Stadshaven hield de gemoederen bezig, vooral bij de binnenstadbewoners. In april en november waren er bijeenkomsten voor inwoners; vooral de horecaboot en de geplande evenementen vielen niet bij iedereen in goede aarde. Wat vooral als frustrerend werd ervaren was dat er blijkbaar blindelings werd voortgebouwd op een stokoud besluit van de gemeenteraad van 29 juni 2010, alsof er in de tussentijd niets was veranderd. De gemeente legde de bestemmingplanwijziging in november ter inzage.

Aan de VNMW werd door een aantal leden gevraagd om mee te tekenen met een petitie waarin een aangepast plan werd voorgesteld. Ook werden we opgeroepen om, al dan niet samen met anderen, een zienswijze in te dienen. Hier hebben we lang over nagedacht, ook met het bestuur en tenslotte besloten om beide dingen niet te doen. We vinden dat dit plan te weinig raakvlakken heeft met natuur en landschap.

Stadsstrand (burgerinitiatief)

Ook het burgerinitiatief van een stadsstrand op de kop van de Lunenburgerwaard naast het Inundatiekanaal liep in 2023 door. In juni zaten we met een aantal belanghebbenden op tafel om te kijken hoe we het initiatief weer vlot zouden kunnen trekken. De overleggen tussen de initiatiefnemers en de gemeente hadden nog niet tot concrete acties geleid. Gedacht werd nu aan een enquête onder inwoners en een presentatie in de gemeenteraad.

Op 5 december viel er als sinterklaasverrassing ineens een raadsmemo op de mat waarin werd aangekondigd dat het Stadsstrand en de Bosscherwaarden nu als een project zullen worden beschouwd. Gemeente en provincie waren het eens dat de maatschappelijke compensatie voor de ontzanding het stadstrand in de Lunenburgerwaard moet zijn, en dat het verplaatsen van de recreatie van de Gravenbol richting stad hier ook een onderdeel van is. Wij hadden dat niet beter kunnen opschrijven, de realisatie van de Visie Rivierfront lijkt hiermee een stukje dichterbij gekomen te zijn.

Sterke Lekdijk ICU (waterschap)

De dijkversterking aan de westkant van de gemeente ging in 2023 door. In juni werd op een informatieavond het voorkeursalternatief gepresenteerd, we waren er bij. Over het algemeen waren we wel tevreden, maar deden nog suggesties voor de aanplant van bomen of struiken langs het Amsterdam-Rijnkanaal. Ook maakten we weer een opmerking over het lopen over de beheerstroken onderaan de dijk. Vooral in de Moerbergse Waard moeten we dit niet willen.

In september volgde een bijeenkomst over de weginrichting. In het kort komt het erop neer dat de hele weg op 4,6 meter breedte wordt gebracht (is nu soms smaller), dat er grasbetontegels langs de zijkanten komen en verkeersdrempels op de rijbaan. Dit alles wel in de gemeente Houten; hoe het in de gemeente Wijk bij Duurstede gaat worden was niet bekend. Wel is destijds afgesproken dat de dijk uniform wordt ingericht over het hele tracé.

Sterke Lekdijk WAM (waterschap)

De dijkversterking tussen Amerongen en Wijk bij Duurstede kwam in de volgende fase, het vaststellen van het Projectplan Waterwet. Wij dienden een zienswijze in op een aantal onderdelen: de gevolgde procedure, het verlies aan natuur, de toegang tot de uiterwaard voor wandelaars, kansen voor natuur in gebieden met horizontale pipingmaatregelen, de werk- en beheerstroken en het rooien van bomen ten behoeve van het slaan van een damwand. We kregen mondjesmaat wat toezeggingen los.

Midden juni spraken we in bij een commissievergadering van het waterschap en daar vonden we gehoor. Een motie opgesteld door ons werd bij de besluitvorming in juli echter door maar een paar partijen gesteund, maar we kwamen wel weer in gesprek over de toegang tot de uiterwaard en het verlies aan natuur. Onze zienswijze werd echter wel vrijwel geheel terzijde geschoven. Omdat de volgende stap een gang naar de Raad van State zou zijn hebben we besloten dit er maar bij te laten zitten.

In november stonden we met de omgevingsmanager van HDSR op de dijk om het verlies van natuur bij de tichelputten nog eens goed vast te stellen, het waterschap had al piketpalen geslagen. We kregen de toezegging dat er binnen de vergunning gewerkt gaat worden, dus een verlies van maximaal 400 m². Ook zou de toegang tot de uiterwaard nog een keer worden bekeken en afgestemd met het Utrechts Landschap. We denken dat in 2024 de uitvoering gaat beginnen.

Stikstof en Gebiedsgerichte aanpak (provincie)

Het rijk had besloten dat de problemen met stikstof door de provincie moeten worden opgelost. Deze richtten daarvoor de gebiedsprocessen in. Zo zou het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) overgaan in een Utrechts Programma Landelijk Gebied (UPLG), en dat vervolgens weer in 9 gebiedsprocessen, waaronder een voor de Kromme Rijnstreek. De provincie had de opdracht wel wat verbreed; naast natuur, klimaat en water moest het ook gaan over de landbouw. De 9 gebieden zagen er op de kaart wel een beetje vreemd uit, met een Kromme Rijnstreek die doorloopt tot Rhenen en een Utrechtse Heuvelrug waartoe ook het Langbroekerweteringgebied werd gerekend. Dit is overigens terecht, want hydrologisch klopt dat.

In juni was het concept af, wij dienden via de website een reactie in. Daarna werd het gebiedsproces ingericht en namen we deel aan een eerste bijeenkomst met vooral natuurorganisaties. Bij die bijeenkomst werd aangegeven dat vervolgbijeenkomsten samen met de agrariërs gehouden moesten worden. Die vervolgbijeenkomst is er nog niet gekomen, we lazen begin januari in de pers dat het 'Stikstofcollectief', onder welke naam de agrariërs samenwerken, niet in gesprek wilde. Eerst zou het vertrouwen hersteld moeten worden en perspectief geboden. Het lijkt erop dat het proces hiermee op slot zit.

Verkiezingen PS en waterschap (provincie, waterschap)

Op 15 maart waren er verkiezingen voor de provinciale staten en het waterschap. Belangrijk, want de provincie gaat over de openbare ruimte en het waterschap krijgt met de klimaatproblemen met steeds grotere uitdagingen te maken. Wij organiseerden op 8 maart een avond in Calypso, waarin we het belang van het vinden van oplossingen onderstreepten. We lieten onder andere een kort videotje zien waarin de stikstofproblemen heel duidelijk werden uitgelegd. Na een korte pauze draaiden we de film Wolf. Er waren ongeveer 60 belangstellenden.

Waterinlaat Kromme Rijn (waterschap)

Als gevolg van klimaatverandering zullen naar verwachting steeds vaker extreem droge periodes voorkomen. Zo zien we steeds vaker lage rivierstanden op de Nederrijn waardoor via de water- inlaat bij Wijk bij Duurstede onvoldoende water ingelaten kan worden naar het Kromme Rijngebied, de stad Utrecht en de Vecht. Tijdens de afgelopen droge zomers had het waterschap al noodpompen moeten plaatsen om voldoende water te kunnen aanvoeren. Het waterschap wilde toe naar een permanente oplossing omdat de tijdelijke pompen steeds vaker ingezet moeten. Een permanente oplossing houdt de aanleg van pompen en keermiddelen in bij het inundatiekanaal en de Stadshaven.

In november ontvingen we een uitnodiging om mee te denken. Er waren een aantal technische oplossingen bedacht die allemaal hetzelfde gingen doen: zodra de waterstand in de Nederrijn te laag is water oppompen in een bassin en dat water vervolgens onder vrij verval via de inlaatsluis de Kromme Rijn in laten stromen. De pompen zouden een capaciteit krijgen van 6 m³ per seconde, dus duidelijk meer dan de gemiddelde afvoer van de Kromme Rijn, die op 2 m³ per seconde ligt. Wij gaven onze voorkeur aan voor een oplossing die zo min mogelijk zichtbaar is, dus een persleiding rechtstreeks in de bufferkolk. Het is de bedoeling dat het voorkeursalternatief in februari wordt vastgesteld.

Wijkhuis (gemeente)

De verwachting dat er midden 2023 begonnen zou worden met bouwen is niet uitgekomen. Woningbouwvereniging Woonin stuurde in juli een memo naar de gemeente dat de bouw op de kruising van de Steenstraat en de Frankenweg voor onbepaalde tijd was uitgesteld. Door sterk gestegen materiaalkosten kon de bouwer het gebouw niet meer in houtbouw realiseren zonder verlies te maken. Er zou worden gekeken naar een traditionele manier van bouwen, of naar het inschakelen van een andere aannemer.

Wij vroegen daarop aan de gemeente of het dan mogelijk was om daar tijdelijke natuur te realiseren. Omdat er signalen kwamen dat er wellicht toch binnen een jaar begonnen zou kunnen worden met de bouw kon dat helaas niet doorgaan. De bouwer ging er namelijk van uit dat in oktober 2024 toch begonnen zou kunnen worden met bouwen.

Witlastraat (gemeente)

Ook het project van het verlengen van de Witlaflat ging in de ijskast. In maart verscheen een memo aan de gemeenteraad dat er in plaats daarvan een brede toekomstvisie voor de Romeinenbaanflats zou worden ontwikkeld. Deze verscheen in september en omvatte woningverbetering, het slopen van de Dr. Janssenflat met herbouw en het verhogen van een aantal flats van 4 naar 5 woonlagen.

Begin januari 2024 werd een groot communicatie- en participatieplan aangekondigd. Wij waren verbaasd dat wij, gezien onze betrokkenheid bij eerdere plannen van Woonin, geen uitnodiging hadden ontvangen. Via de website van Woonin stuurden we een bericht, maar daar is tot op heden nog geen antwoord op gekomen.

Zandweg (gemeente)

Vanaf 2015 werkten we samen met een aantal partijen en bewonersgroepen aan het project de Zandweg. Alle voorbereidingen werden eindelijk afgerond in 2023. Dat ging nog niet van een leien dakje. We waren nog steeds niet tevreden over de kruising met de Veilingklok, dat bleef een gevaarlijk punt. Ook omwonenden roerden zich en trokken samen met ons op om nog wat aanpassingen erdoor te krijgen. Na veel overleg is dat uiteindelijk gelukt. Ook werden de laatste noten gekraakt over het kunstwerk op de nieuwe rotonde Frankenweg.

Toch dreigde er nog een groot probleem: de offerte van de aannemer was € 330.000 boven het budget, mede veroorzaakt door extra werkzaamheden aan het riool (€ 145.000). Het college stelde zich op het standpunt dat dit de uitvoering niet meer in de weg mocht staan en stelde de gemeenteraad voor om een extra krediet van € 185.000 ter beschikking te stellen, de extra kosten voor het riool konden via een ander programma gedekt worden. Wij vonden dit zo'n mooie oplossing dat we bij de voorbespreking eind november trakteerden op taart. Gelukkig ging de gemeenteraad in december unaniem mee met dat voorstel.

Wij hadden in december nog een overleg over het vinden van een bestemming voor ongeveer 5.000 m³ grond die bij de aanleg vrij zou komen. Het voorstel was om daarmee een heuvel te maken in het Noorderwaardpark. Ook zou de vrijgekomen grond uit de aanleg van de nieuwe bushaltes daar toegepast kunnen worden. Er was al een schetsontwerp dat er goed uitzag. We dachten nog na over beplanting (een paar grote notenbomen bijvoorbeeld) en eventueel wat natuurlijke speeltoestellen. Een paar dagen na het overleg werd er al een omheining geplaatst en de eerste grond gestort. Naar verwachting zal dit in 2024 helemaal afgerond worden.

Zonnepark Amerongerwetering (Low Carbon)

In juli hoorden we van een initiatief van LC Energy voor het realiseren van een zonnenveld langs de Amerongerwetering in de gemeente Utrechtse Heuvelrug. Niet iets waar we ons mee bezig zouden moeten houden, maar dit veld was precies gepland tussen twee Natura 2000-deelgebieden van Oud Kolland in. Gezien onze inspanningen om Kolland en Overlangbroek te redden moesten we hier ook wel op reageren.

We maakten contact met enkele omwonenden en dienden een zienswijze in op de aangevraagde omgevingsvergunning. Daarin vroegen we om het toepassen van de SMB-richtlijn en het rekening houden met de bijzonder slechte toestand van het hele Natura-2000 gebied. Zowel de Natuurdoelanalyse als de Ecologische Autoriteit hadden namelijk niet alleen geadviseerd om het natuurgebied te vergroten, maar ook om de verdroging en stikstofdepositie aan te pakken. Ook vroegen we na bij de provincie of er geen natuurvergunning had moeten worden aangevraagd. Deze laatste bleek helemaal niet van het project op de hoogte en ging daarop in overleg met de gemeente. We hoorden tussen de regels door dat de aansluiting door Stedin op zijn vroegst pas in 2027 gerealiseerd zou kunnen worden.

Een maand later werd de vergunning toch afgegeven. Blijkbaar had de provincie ook een zienswijze ingediend, heel bijzonder. In de nota van zienswijzen lazen we over een overleg tussen de provincie en betrokkenen, waarbij de zorgen over het Natura 2000-gebied werden besproken. Na afloop van dat gesprek verklaarde de provincie zich akkoord. Aangaande onze argumenten, wij waren reclamant 4 van 8, oordeelde de gemeente dat de stikstofbelasting afneemt en het waterpeil verhoogd kan worden, de versnippering neemt echter wel toe. Alles overziend beoordeelde de gemeente daarop het initiatief toch als positief.

Zonnepark Cothen (Sunvest)

Over de landschappelijke inpassing rond het zonnenveld Cothen waren we ontevreden. In 2022 hadden we dit gemeld, er zou actie op worden ondernomen. Het lukte eindelijk om in november 2023 een rondgang om en door het zonnenveld te maken. Hierbij hadden we ook een energieboswachter uitgenodigd. Dat zijn vrijwilligers die door de NMU zijn opgeleid om advies te geven over ecologische aspecten rond zonneparken.

Gelukkig bleek er opnieuw aangeplant te zijn, dat was redelijk aangeslagen. Aan de westkant moet nog wel een afrastering met het agrarisch perceel worden neergezet en ook worden ingeboet. Intussen stonden er geluidswerende kasten om de omvormers en was een geluidswerende muur opgetrokken; wij stelden voor die te laten begroeien. Het zou nog kunnen zijn dat omwonenden de windsingel alsnog willen behouden, maar wij en de exploitant houden vast aan het aanleggen van een natuurvriendelijke oever zoals het ook in de vergunning staat. Ook deden we nog aanbevelingen voor het inzaaien met kaardenbol.

Zorgelijk is wel dat er onvoldoende tijd en aandacht is voor beheer, Sunvest gaat daar een oplossing voor zoeken. De met ons gemaakte afspraak om ecologische aansturing bij het beheer in alle zonneparken in de gemeente bleek ineens vergeten te zijn, maar daar zullen wij toch op aan blijven dringen.

Zonnepark Kapelleweg (BHM Solar)

In januari 2023 bezochten we een inloopavond over de landschappelijke inpassing van het park. Het basisontwerp, gemaakt door een lid van het Groenberaad, stond nog overeind; hier en daar waren er wel wat aanpassingen gemaakt. Zo zouden een poel en een natuurvriendelijke oever niet aangelegd kunnen worden. Via de mail deden we daarna nog een groot aantal suggesties. In april werd de omgevingsvergunning aangevraagd, wij besloten hier niet op te reageren. In de gemeenteraad volgden in juni wat technische vragen en eind augustus werd de vergunning verleend. Boze omwonenden gaven aan het niet met het plan eens te zijn en stappen te gaan ondernemen.

Zonnepark Wijkerbroek (Sunvest)

In juni zagen we vergunning voor het aanpassen van de waterhuishouding op het perceel van dit zonnepark voorbij komen. Dit had betrekking op het dempen van sloten, het aanleggen van dammen

met duikers en de aanleg van een plasberm en een natuurvriendelijke oever. Aan het eind van 2023 ging de schop de grond in, naar verwachting wordt dit park rond de zomer van 2024 opgeleverd. Wordt vervolgd.

Zonnepark Wijkerbroek Oost en West (Low Carbon)

In mei zagen we dat de windsingel, die om de greppel langs de Romeinenbaan stond, was gerooid. Deze stond echter wel op de inpassingskaart die deel uitmaakt van de vergunning. Wel was er een hekwerk geplaatst, dat dan weer niet op de inpassingskaart stond. We trokken aan de bel. Het lastige was dat er veel nieuwe organisaties betrokken waren, die niet of nauwelijks van eerder met ons gemaakte afspraken op de hoogte bleken.

Op 21 juli konden we om tafel. Een hekwerk was noodzakelijk vanwege de verzekering, waarom die dan niet op tekening staat bleef een raadsel. Het rooien van de windsingel was op aanwijzing van het waterschap gebeurd, maar het bewijs dat dit zo was hebben we niet gezien; wij hadden andere informatie. Onze inzet veranderde daarmee naar het realiseren van een robuuste bomen- en struikenrij. Midden november hadden we een tweede afspraak, deze keer met de uitvoerder van het inpassingsplan plan erbij.

In dat gesprek hoorden we dat de inpassing voor 1 april 2024 afgerond moet zijn. Ook zal dan het perceel aan het begin van de Broekweg opgeleverd worden met een poel, een zitje en een informatiebord. We ontvingen de toezegging dat de afspraken over ecologisch beheer zullen worden nagekomen en dat wij het beheerplan, dat begin 2024 klaar zou moeten zijn, zullen ontvangen.

Foto: Frank Pels